

Dosarul nr. 2ra-916/23
2-21018487-01-2ra-03072023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. I. Țonov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Pahopol, A. Malfi, R. Pulbere)

ÎNCHEIERE

26 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Nicolae Pagu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Pagu
împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Inspectoratul General al
Poliției, cu privire la repararea prejudiciului cauzat în urma tragerii ilegale la
răspunderea contravențională,

împotriva deciziei din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-
a respins apelul depus de Nicolae Pagu, reprezentat de avocatul Valeriu Gandratur
și s-a menținut hotărârea din 01 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 4 februarie 2021, Nicolae Pagu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, cu privire la repararea prejudiciului cauzat în urma
tragerii ilegale la răspunderea contravențională.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin decizia din 4 mai 2017 a Curții de Apel
Chișinău, s-a respins ca nefondat recursul declarat de reprezentantul agentului
constatator al BP a INP al Inspectoratului General de Poliție, Trofin Igor și s-a
menținut fără modificări hotărârea din 10 aprilie 2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Rîșcani în privința contravenientului Nicolae Pagu, învinuit de comiterea
contravenției prevăzute de art. ***** din Codul contravențional.

La 25 iulie 2017, Curtea de Apel Chișinău a respins ca nefondat recursul
reprezentantului agentului constatator INP IGP MAI, Ecaterina Zemlinschi, declarat
împotriva hotărârii din 2 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, prin care s-a admis
contestația contravenientului Nicolae Pagu, fiind anulat procesul-verbal cu privire la

contravenție și decizia agentului constatare, prin care i-a fost aplicată sancțiune sub formă de amendă în baza art. ***** din Codul contravențional, cu încetarea procesului.

La fel, la 4 iunie 2019, Curtea de Apel Chișinău a respins ca tardiv recursul agentului constatare Dorin Răilean, declarat împotriva hotărârii din 8 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani în cauza contravențională de învinuire a lui Nicolae Pagu în comiterea contravenției prevăzute de art. ***** din Codul contravențional.

Prin decizia din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis recursul declarat de Nicolae Pagu, s-a casat hotărârea din 15 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, prin care s-a respins ca neîntemeiată contestația înaintată de Nicolae Pagu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție intentat în privința sa, în baza art. 236 alin.(2) din Codul contravențional, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, în alt complet de judecată.

Totodată, prin decizia din 5 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca nefondat recursul declarat de agentul constatare Vasile Danila și s-a menținut hotărârea din 9 iunie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, prin care s-a admis contestația lui Nicolae Pagu, privind anularea deciziei de sancționare și procesului-verbal nr. ***** din ***** ***** ***** cu încetarea procesului contravențional în privința lui Nicolae Pagu din lipsa în acțiunile acestuia a faptului contravenției, cu repunerea în drepturi a ultimului.

A mai indicat că, prin hotărârea din 22 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis contestația depusă de Nicolae Pagu fiind declarată nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție seria ***** din 14 decembrie 2017 încheiat de agentul constatare al Inspectoratului Național de Patrulare a IGP, Igor Gheorghisenco, în privința lui Nicolae Pagu, în baza art. ***** din Codul contravențional și a deciziei de sancționare contravențională sub formă de amendă în mărime de 12 u. c. și 3 puncte de penalizare, cu încetarea procesului contravențional.

A punctat că, în aceste circumstanțe există o hotărâre de judecată devenită definitivă și irevocabilă prin neatacare și patru decizii ale Curții de Apel Chișinău, care l-au îndreptățit, precum și două acte legislative care-l protejează contra acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, garantându-i repararea prejudiciului material și a celui moral.

În temeiul hotărârilor instanțelor de judecată se poate concluziona că agenții constatare întocmeau procesele-verbale ilegal, neîntemeiat, din necunoaștere a legislației ori cu rea-credință, altfel nu se poate explica anularea ulterioară a acestora de instanța de judecată. S-a referit la prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, care stipulează că „procedurile contravenționale cad sub incidența caracterului penal al procedurilor și acestora li se aplică aceleași principii precum la examinarea procedurilor penale”. Din aceste considerente, a

reclamantul nu a prezentat actul definitiv cu privire la soluția adoptată pe marginea contestației, or, la materialele dosarului lipsește dovada că reclamantul a dobândit dreptul la despăgubire. Trimiterea cauzei la rejudecare de către Curtea de Apel Chișinău echivalează cu lipsa unei decizii definitive și corespunzător lipsa dreptului reclamantului la despăgubire.

Cu referire la capetele de cerere privind restituirea pagubei materiale și morale cauzate prin contravențiile săvârșite la ***** ***** ***** , la ***** ***** ***** și la ***** ***** ***** , conform Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 și Codului contravențional instanța de fond a stabilit că, reclamantul nu a solicitat constatarea caracterului ilicit al acțiunilor ori inacțiunilor autorităților competente să constate contravenția, așa cum stabilește art. 384 alin. (31) din Codul contravențional, or, conform art. 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Alt temei de respingere a acțiunii este înaintarea pretențiilor către pârâtul necorespunzător. Prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe, în speță, de către Inspectoratul General al Poliției, pe care instanța de judecată l-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu, însă reprezentantul reclamantului nu a fost de acord cu conținutul art. 13 alin. (1) din Legea nr.1545/25 februarie 1998, insistând la compensarea prejudiciului de la Ministerul Justiției prin analogie cu Legea 87/2011.

De asemenea, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a subliniat că, în cerere reclamantul a susținut că la examinarea cauzelor contravenționale a suportat cheltuieli de asistență juridică, însă nu a probat pentru fiecare acțiune procesuală în fiecare cauză contravențională dacă a suportat cheltuieli, conform art.118 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Nefiind de acord cu hotărârea menționată, la 12 iulie 2022, Nicolae Pagu, reprezentat de avocatul Valeriu Gandrabur, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 1 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Nicolae Pagu, reprezentat de avocatul Valeriu Gandrabur, și s-a menținut hotărârea din 1 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a menționat că potrivit acțiunii depuse, reclamantul/apelantul Nicolae Pagu a pretins repararea prejudiciului moral și material cauzat ca urmare a faptului că, mai multe procese contravenționale pornite în privința dânsului au fost încetate prin acte judecătorești definitive și irevocabile, în special procesele contravenționale pornite la ***** ***** ***** , ***** ***** ***** și ***** ***** ***** , încetate respectiv prin, hotărârea din 22 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, definitivă și irevocabilă prin neatacare, prin hotărârea din 9 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, menținută prin decizia din 5 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și prin

hotărârea din 8 aprilie 2019 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, menținută prin decizia 4 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că Nicolae Pagu dispune, de principiu, de dreptul de a solicita repararea prejudiciului suportat în cadrul proceselor contravenționale menționate, or, acesta, prin actele judecătorești indicate supra, a fost repus în drepturi.

Totodată, instanța de apel a subliniat că, deși legislația în vigoare acordă dreptul persoanei sancționate contravențional contrar prevederilor legale de a pretinde repararea prejudiciului cauzat, propoziția a doua din alin. (1) al art. 13 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 concretizează că prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe. La caz, contravențiile au fost constatate de către agenții constatori al Inspectoratului Național de Patrulare al Inspectoratului General al Poliției.

Respectiv, Curtea de Apel Chișinău a stabilit că instanța de fond a concluzionat just că Nicolae Pagu a formulat pretențiile sale privind repararea prejudiciului material și moral față de Ministerul Justiției, adică acțiunea a fost îndreptată către pârâtul necorespunzător.

Curtea de Apel Chișinău a respins ca neîntemeiată poziția apelantului cu privire la calitatea de pârât atât a Ministerul Justiției, cât și a Inspectoratului General al Poliției, or, din lucrările dosarului rezultă că ultimul a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului în baza cererii reprezentantului Ministerului Justiției din 8 aprilie 2021, fiind susținută de reprezentantul reclamantului/apelantului. Mai mult, potrivit cererii de chemare în judecată, calitatea de pârât o are numai Ministerul Justiției, iar în temeiul art. 62 din Codul de procedură civilă, instanța poate dispune intervenirea în proces în calitate de pârât numai la cererea persoanei interesate de a interveni în proces în calitatea respectivă, situație ce la fel, nu se atestă la caz.

La 19 iunie 2023, Nicolae Pagu a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral sau să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea cererii de recurs, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept anterior expuse, recurentul a invocat că nu este de acord cu actele judecătorești contestate, deoarece instanțele ierarhic inferioare la adoptarea acestora nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public 07 februarie 2023. La 03 mai 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat, prin

intermediul oficiului poștal, părților copia deciziei (vol. I, f.d. 227), însă la materialele cauzei lipsesc date privind recepționarea acesteia de către recurent.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că recursul depus de Nicolae Pagu, la 19 iunie 2023, este depus în termen.

La 03 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (vol. I, f.d. 240).

La 07 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice, Ministerul Justiției a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de recurs cu menținerea hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel.

Până la examinarea admisibilității recursului, Inspectoratul General al Poliției nu și-a valorificat dreptul său procedural și nu a depus referință.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Nicolae Pagu împotriva deciziei din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând temeiurile recursului depus de Nicolae Pagu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, 19 iunie 2023, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererile de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

În continuare din conținutul recursului rezultă că Nicolae Pagu a invocat temeii de admisibilitate normele art. 432 alin. (1), (2) lit. c) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 19 iunie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

Așadar, reținând că recurentul a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(1) și (2) lit. c) în vigoare la data depunerii recursului, precum că, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, sau în cazul în care instanța judecătorească a interpretat eronat legea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurentul a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, normă citată supra, nu a stabilit săvârșirea încălcărilor de către Curtea de Apel Chișinău în măsura în care ar fi dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau ar fi comis erori ce au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Așadar, din recursul declarat de către Nicolae Pagu nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

Subsecvent, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursurilor, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; dacă cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu le-a stabilit.

În acest context, Completul de judecată reține că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza *Helmers c. Suediei*, 09 octombrie 1991).

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Nicolae Pagu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul depus de Nicolae Pagu împotriva deciziei din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Pagu împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției, cu privire la repararea prejudiciului cauzat în urma tragerii ilegale la răspunderea contravențională.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc